

Številka: 4020-1/2019-13
Datum: 11. 4. 2019

NASLOV JAVNE DRUŽBE

Spoštovani!

Agencija vas bo s to okrožnico podrobneje seznanila z obveznostjo poročanja javnih družb v zvezi z letnimi računovodskimi poročili v enotni elektronski obliki (ESEF¹). Okrožnica bo s tem povezano razdeljena na dva dela. V prvem bomo podrobneje predstavili sam ESEF, v drugem pa vam bomo predstavili načrt Agencije za katerega ocenjujemo, da bi moral v sodelovanju z vami - javnimi družbami zagotoviti prehod na elektronsko poročanje s čim manj zapletji.

I. Pojasnila glede ESEF

Pravna podlaga in splošne informacije

Uvodoma omenjamo, da so v okviru posebnega razdelka na spletni strani ESMA² zbrane vse informacije ter dokumenti povezani z ESEF, ki so nastali oz. še nastajajo s tem v zvezi³. Na omenjeni strani so na voljo tudi video posnetki, ki na bolj praktičen način predstavljajo prehod na ESEF⁴. Svetujemo, da si javne družbe gradiva skrbno preberete.

[Direktiva 2013/50/EU](#) o spremembah direktive o transparentnosti [2004/109/ES](#)⁵ zahteva, da se od 1. januarja 2020 **vsa letna računovodska poročila** pripravljajo v enotni elektronski obliki poročanja. V zvezi z navedeno zahtevo je Evropska komisija dne 17. 12. 2018 objavila osnutek [Delegirane uredbe o dopolnitvi Direktive 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev enotne elektronske oblike poročanja](#). Ker je Evropska komisija manjše pripombe podala že na osnutek tehničnega standarda (na osnovi tega je bil pripravljen osnutek omenjene uredbe) se pričakuje, da bo delegirana uredba kmalu po izteku tri mesečnega obdobja za pripombe objavljena v Evropskem uradnem listu.

Transparentna direktiva (prenesena v poglavje 3. [Zakona o trgu finančnih instrumentov](#)⁶) od javnih družb zahteva, da vsako leto objavijo svoja letna računovodska poročila.

¹ European Single Electronic Format

² European Securities and Market Authority – Evropski nadzorni organ za vrednostne papirje in trge

³ <https://www.esma.europa.eu/policy-activities/corporate-disclosure/european-single-electronic-format>

⁴ Do sedaj sta bila objavljena dva posnetka, in sicer: <https://youtu.be/IOg9ETFpAhg> in <https://www.youtube.com/watch?v=FlmK-H2x8w>

⁵ Transparentna direktiva

⁶ Uradni list RS, št. 77/18

Javne družbe morajo pri sestavi letnega in konsolidiranega letnega poročila uporabljati osmo poglavje I. dela [Zakona o gospodarskih družbah](#)⁷. Družbe lahko tako računovodska poročila, ki so sestavni del letnih poročil, pripravijo na podlagi Slovenskih računovodskih standardov ali v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP)⁸, pri čemer je sestava v skladu z MSRP obvezna za vse družbe, ki so na podlagi 56. člena ZGD – 1 zavezane h konsolidaciji, pa tudi za banke, zavarovalnice in druge družbe, če tako za najmanj pet letno obdobje odloči skupščina družbe.

Gornje se omenja iz razloga, ker bodo nekatere nove zahteve veljale za vsa letna poročila, medtem ko bodo nekatere (dodatne) zahteve veljale zgolj za izdajatelje, ki svoja računovodska poročila pripravljajo v skladu z MSRP.

Podrobneje

ESEF bo za uporabniku berljivo predstavljanje letnih računovodskih poročil uporabljal nadbesedilni označevalni jezik (HTML), zapisan v sintaksi jezika XML (eXtensible HyperText Markup Language, **XHTML**). Jezik XHTML je lastniško nezaščiten in prosto uporaben ter ga je mogoče odpreti brez specializirane programske opreme⁹.

Za olajšanje dostopnosti, analize in primerljivosti konsolidiranih računovodskih izkazov, pripravljenih v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) bo uporabljen jezik za poslovno poročanje (eXtensible Business Reporting Language, **XBRL**), s katerimi bodo postavke, razkrite v izkazih, strojno berljive. Če bo torej javna družba v svoje letno poročilo vključila konsolidirane računovodske izkaze pripravljene v skladu z MSRP, bo morala podatke iz izkazov opremiti s posebnimi oznakami v jeziku XBRL, in sicer v skladu s taksonomijo in specifikacijami, določenimi v prilogah delegirane uredbe. To bo omogočalo analizo velikih količin računovodskih informacij brez obsežnega in napornega ročnega obdelovanja ter bo hkrati omogočalo primerjavo numerične informacije (na svetovni ravni) v računovodskih izkazih med različnimi izdajatelji izkazov. Na ta način bo olajšan postopek avtomatizacije zbiranja podatkov za pripravo računovodskih poročil, ovire zaradi jezika, v katerem se pripravijo računovodski izkazi, pa bodo znatno zmanjšane. Poleg tega se bo informacije v strojno berljivem formatu XBRL lahko preprosto pretvorilo v druge formate, kot sta SQL ali Excel, s čimer bo dosežen izogib težavnemu ponovnemu ročnemu vnašanju podatkov.

Jezik XBRL je dobro uveljavljen, uporablja se v številnih jurisdikcijah in je trenutno edini ustrezen označevalni jezik za uporabo oznak v računovodskih izkazov. Oznake XBRL bo potrebno vključiti v jezik XHTML z uporabo specifikacij medvrstičnih elementov XBRL.

Omenja se še, da je [taksonomija MSRP](#), ki jo je dala na voljo Fundacija MSRP, dobro uveljavljena taksonomija, razvita za uporabo oznak v razkritjih v skladu z MSRP. Ker je tudi glede MSRP v prihodnje potrebno pričakovati spremembe, s tem povezano pa se bodo lahko regulativne zahteve pri označevanju informacij v letnih računovodskih poročilih spremenile ali razširile, bo način poročanja moral omogočati tudi redno posodabljanje določb s tem povezane delegirane uredbe (ponovno na podlagi osnutkov regulativnih tehničnih standardov, ki jih bo pripravljala ESMA).

⁷ Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17; v nadaljevanju ZGD-1

⁸ Na podlagi sedme alineje četrtega odstavka 53. člena ZGD – 1 so mednarodni standardi računovodskega poročanja standardi, ki so kot mednarodni računovodski standardi določeni z Uredbo 1606/2002/ES in Uredbo 1126/2008/ES.

⁹ Zapisano pomeni predvsem, da za uporabo jezika XHTML ni potrebno plačevati nobenega nadomestila, sam jezik pa je prilagojen za odpiranje v vseh brskalnikih ter beležnicah (podatki so normalno vidni in berljivi).

Nadalje, osnutek delegirane uredbe predvideva, da bo lahko posamezna država članica dovolila ali zahtevala uporabo oznak XBRL tudi v drugih delih letnih poročil (razen računovodski izkazov po MSRP, ki bodo morali biti opremljeni z XBRL oznakami že na podlagi obravnavane delegirane uredbe), pri čemer pa bodo morali izdajatelji tudi v teh drugih delih uporabljati označevalni jezik XBRL in ustrezno taksonomijo, ki jo bo določila država članica. Agencija domneva, da bi bila takšna podlaga, če bi se Republika Slovenija odločila za uporabo oznak XBRL tudi v drugih delih letnih poročil, umeščena v ZGD – 1.

Kot pomoč javnim družbam in ponudnikom programske opreme pri razvoju programske opreme za pripravo letnih računovodskih poročil v skladu z regulativnimi zahtevami iz (osnutka) delegirane uredbe je ESMA zagotovila navodila ([ESEF reporting manual](#)) glede pogostih problemov pri pripravi dokumentov Inline (medvrstični) XBRL. Nekaj primerov navodil (za jasnejšo sliko) navajamo v nadaljevanju:

- Pri uporabi elementov iz MSRP taksonomije, ki še niso vključeni v ESEF taksonomijo, morajo zavezanci kreirati razširitev taksonomije, kjer za poimenovanje elementa uporabijo splošne prakse iz MSRP taksonomije. Za izbor primernih elementov za označevanje razkritij naj se uporabljajo standardne oznake iz ESEF taksonomije. V primeru, da za razkritje obstaja samo element ESEF taksonomije, ki ima širši pomen, se uporabi tak element. V primeru, da za razkritje obstajajo samo elementi ESEF taksonomije, ki so ožji v pomenu, se uporabijo oznake za vsak takšen element ESEF taksonomije.
- V primeru, da se razkritje nanaša na poročanje računovodskih konceptov se uporabi »Line-Item«, v primeru da je potrebna dodatna kategorizacija »Line-Item« se uporabi »Domain-member«. Primer: Line-Item: prodaja, Domain-member: avtomobili, motorji. Vsa razširitvena razkritja morajo biti poročana kot »Line-Item«.
- Vedno se uporablja pozitivne vrednosti pri poročanju, ter standardizirane enote mer količin pri poročanju.
- Za poročanje razširitev taksonomije je potrebno uporabljati LC3¹⁰ konvencijo za poimenovanje razširitev.
- Ne sme se definirati poljubnega tipa podatkov, če primeren tip podatkov že obstaja v XBRL specifikaciji ali XBRL registru podatkovnih tipov.
- Domain-members morajo biti določenega tipa (kot je določen v <http://www.xbrl.org/dtr/type/nonNumeric-2009-12-16.xsd>)¹¹. Ovojnica mora določati izdajatelja.
- Ne sme se definirati abstraktnih konceptov ter ne sme se spreminjati pomena informacij in razkritij, kot so definirane v ESEF taksonomiji.
- Prav tako se ne sme referencirati virov izven poročevalskega okvira.

Tehnična (IT) izvedba

Javne družbe, ki so že predhodno same izvajale poročanje v XML formatu (npr. za potrebe oddaje e-davkov), bodo morale strokovno znanje nadgraditi, da bodo lahko izvajale tudi poročanje v Inline XBRL formatu. V primeru, da so do sedaj poročale samo PDF dokumente, pa bodo potrebovale ali lastno IT službo, ki bo prebrala dokumente ESME ter pripravila poročanje v Inline XBRL formatu, ali pa bodo morale najeti zunanje svetovalce, ki bodo navedeno poročanje pripravili za njih. Ocena Agencije je, da trenutno slovenskega podjetja, ki bi ponujalo pripravo poročil v InLine XBRL formatu ni.

Časovnica

¹⁰ Definicija LC3 je na voljo na <http://www.xbrl.org/technical/guidance/FRTA-RECOMMENDATION-2005-04-25.htm# 2.1.4>

¹¹ Navedeno pomeni, da morajo ustrezati tehničnim zahtevam, kot so te določene na navedeni spletni povezavi.

Da se bo izdajatelj omogočil razumen čas za prilagoditev uporabi tehnologije XBRL, naj bi se uporaba tehnologije XBRL z uporabo obveznih oznak v zvezi z letnimi računovodskimi poročili uvajala postopoma. Tako je iz osnutka delegirane uredbe (priloga II) razvidno katere obvezne elemente osnovne taksonomije (vključno z navzkrižnim sklicevanjem v teh izkazih na druge dele letnih računovodskih poročil) bodo morali izdajatelji uporabiti za poslovna leta, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje (razpredelnica 1), ter katere za poslovna leta, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje (razpredelnica 2).

Ostalo

Kar zadeva vlogo revizorjev v povezavi z ESEF velja omeniti, da naj bi razprava med Evropsko komisijo in CEAOB¹² o vlogi revizorjev še potekala. Gre predvsem za vprašanje, kako (na kakšen način) bodo revizorji izvajali revizijo računovodskih priporočil pripravljenih v ESEF oz. kakšna bo njihova vloga s tem v zvezi.

Nadalje, Agencija se bo glede prehoda na ESEF uskladila tudi z Ljubljansko borzo. Slednja namreč upravlja SEOnet, ki ga večina javnih družb uporablja za objavljanje nadzorovanih informacij, na podlagi pooblastila Agencije pa upravlja tudi sistem za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij iz 159. člena ZTFI – 1 (Info-Hramba). Oba sistema bosta namreč morala zagotavljati tudi možnosti objavljanja/hrambe letnih poročil javnih družb v medbesedilnem označevalnem jeziku HTML oz. v jeziku za poslovno poročanje XBRL.

II. Načrt dela Agencije glede ESEF

Agencija ocenjuje, da ta okrožnica javnim družbam podaja dovolj osnovnih informacij, na podlagi katerih boste javne družbe lahko izvedle razmislek o svojih nadaljnjih korakih povezanih s preходом na ESEF. Že sedaj je jasno, da bo glede na raznolikost slovenskih javnih družb, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, tudi prehod na ESEF za posamezne javne družbe različno zahteven (npr. glede na razpoložljivost kadrovskega resursov). Ker Agencija želi, da bi bilo težav s preходом čim manj oz. predvsem, ker želi, da bi se morebitne s tem povezane nejasnosti pravočasno odpravljale, se namerava tudi Agencija s tem v zvezi kar se da najbolje pripraviti na prehod.

Iz navedenega razloga vam v prilogi te okrožnice posredujemo vprašalnik za katerega vas vljudno prosimo, da ga izpolnite ter vrnete na naslov Agencije: Poljanski nasip 6, 1000 Ljubljana, ali na elektronski naslov info@atvp.si

Namen vprašalnika je predvsem realno oceniti ali bi javne družbe glede prehoda na ESEF potrebovale nadaljnje in obsežnejše usmeritve Agencije. V kolikor bi bil interes za navedeno med javnimi družbami izražen v zadostni meri, bo Agencija izvedla srečanje, na katerem bo tema predstavitev ESEF. Odgovor na vprašalnik je seveda povsem neobvezen, vseeno pa želi Agencija poudariti, da bo ob večjem številu prejetih odgovorov tudi slika o tem, kakšne so potrebe javnih družb na tem področju, jasnejša, izvedeni nadaljnji koraki Agencije pa bodo lahko primernejši.

V primeru, da bo delavnica potrebna, se njeno izvedbo načrtuje v drugi polovici leta 2019.

Glede delavnic na temo ESEF Agencija sicer še omenja, da se te izvajajo tudi drugod po EU. Zadnja je bila izvedena dne 28. 3. 2019 na Danskem¹³, naslednje predstavitve, ki naj bi sledile,

¹² Committee of European Auditing Oversight Bodies (Odbor evropskih organov za nadzor nad revizorji)

¹³ <https://www.xbrl.dk/xbrl-nordic-conference/>

vendar pa še niso dokončno potrjene, pa bi se lahko odvijale v okviru dogodkov *XBRL Europe Day* (27.- 29. maj 2019) v Parizu in *Eurofiling week* (19. – 21. junij 2019) v Frankfurtu.

III. Sklepno

Agencija se vam za sodelovanje že vnaprej lepo zahvaljuje. V kolikor boste imeli pri odgovarjanju na vprašalnik kakšna vprašanja, oz. če boste imeli tudi sicer vprašanja na temo ESEF, se obrnite na Agencijo, in sicer na Tanjo Lovka, mag. (poudarek na vprašanjih glede same zakonodaje) ali na Gregorja Nastrana (poudarek na vprašanjih z IT področja), telefon 01 28 00 400.

Predmetno okrožnico bo Agencija objavila tudi na svoji uradni spletni strani (vključno z vprašalnikom). Zaradi lažjega dostopa do internetnih povezav vam priporočamo, da do nje dostopate tudi na omenjenem mestu.

Z lepimi pozdravi.

Pripravila:
Tanja Lovka, mag.
Gregor Nastran

Agencija za trg vrednostnih papirjev
mag. Miloš Čas, direktor

Poslati:

- Naslovníku (javni družbi)

V vednost:

- Ljubljanska borza, d. d., Slovenska cesta 56, Ljubljana

Priloga:

- Vprašalnik